

Nový prieskum: Obyvatelia Slovenska chcú vo vojne častejšie výhru Ukrajiny, nie Ruska. Štvrtine je to jedno.

Organizácia GLOBSEC v spolupráci s agentúrou FOCUS uskutočnili prieskum, ktorý meria preferencie k víťazstvu Ruska alebo Ukrajiny v prebiehajúcej vojne. Uskutočnil sa v období 21.9. – 27.9. na reprezentatívnej vzorke 1009 respondentov nad 18 rokov, ktorým sme položili otázku „**Ako by ste chceli, aby sa vojna na Ukrajine skončila?**“ prostredníctvom osobných rozhovorov.

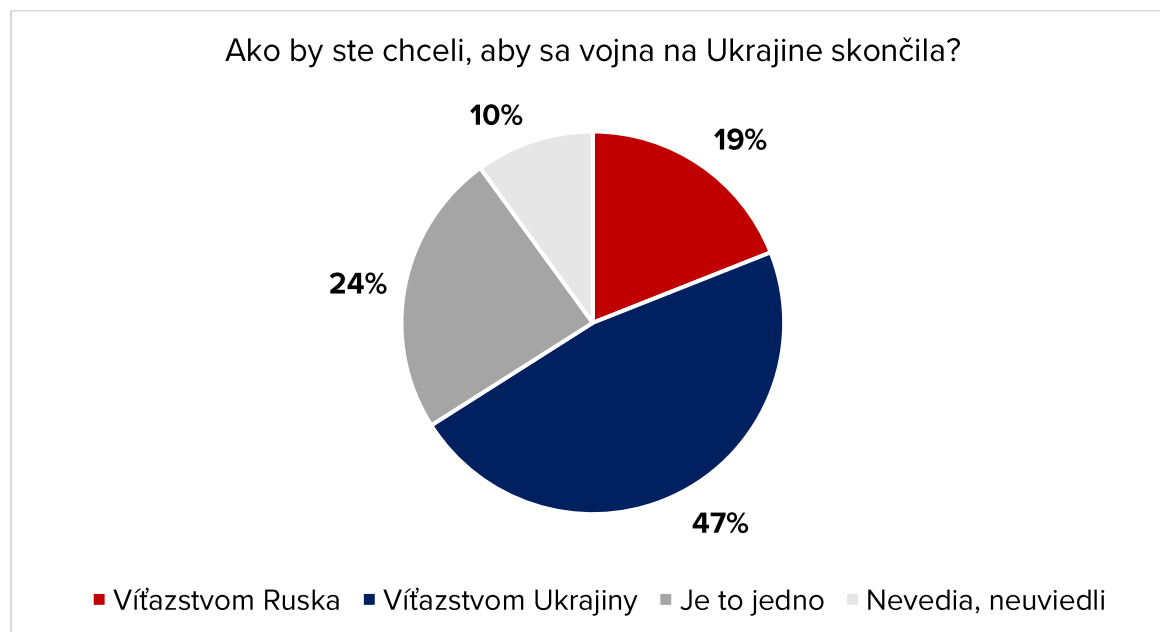
Prieskum vznikol s cieľom priniesť aktuálne informácie o postojoch obyvateľov Slovenska v tejto otázke vzhľadom na zmeny vo vývoji vojnovnej situácie na Ukrajine. Nadväzuje na [prieskum](#), ktorý v júli 2022 vykonala SAV v rámci projektu „Ako sa máte, Slovensko?“, v ktorom sa okrem iného preferencie k výhre Ruska alebo Ukrajiny merali na 10-stupňovej škále.

Celkovo 47% respondentov si želá víťazstvo Ukrajiny, výhru Ruska len 19%

Na preskúmanie preferencií obyvateľov sme sa rozhodli využiť päťstupňovú škálu so slovnými kotvami, čiže jednotlivé stupne škály boli slovné popísané, ako je uvedené v tabuľke nižšie. Na uvedenej škále **si víťazstvo Ukrajiny vo vojne želá celkovo takmer polovica respondentov (47%)**. Relatívne najviac odpovedí získala možnosť „Určite víťazstvom Ukrajiny“ (27%). Len **približne pätina obyvateľov (19%)** si želá víťazstvo Ruska a približne tretine je to jedno, prípadne nemá názor alebo nechcela na otázku odpovedať. Rozloženie odpovedí bolo nasledovné:

Určite víťazstvom Ruska	9%
Asi radšej víťazstvom Ruska	10%
Je mi to jedno	24%
Asi radšej víťazstvom Ukrajiny	20%
Určite víťazstvom Ukrajiny	27%
Nevie/ neodpovedal (nečítaná možnosť)	10%

Po sčítaní odpovedí „určite“ a „asi“ vyzerá distribúcia postojov nasledovne:

„Určitý posun v postojoch v prospech Ukrajiny mohli spôsobiť aj udalosti z frontu. V lete situácia v Ukrajine vyzerala nádejnejšie pre ruskú stranu, čo mohlo časti populácie evokovať, že Ukrajina už nemá na výhru šancu. Úspešná protiofenzíva počas septembra s výraznými teritoriálnymi úspechmi na ukrajinskej strane mohla tieto postoje zvrátiť,“ vysvetľuje Dominika Hajdu z Centra pre demokraciu a odolnosť v GLOBSECu.

„Tieto výsledky reflektujú aj iné prieskumy na Slovensku, ktoré indikujú, že približne pätina až tretina obyvateľstva dôveruje pro-ruským naratívom. Pozorovali sme to aj v prieskume pre GLOBSEC Trends¹ v marci 2022, alebo v prieskume Ústavu experimentálnej psychológie Centra spoločenských a psychologických vied Slovenskej akadémie vied²,“ vyjadril sa Martin Slosiarik z agentúry FOCUS.

„Zároveň vidíme veľkú mieru apatie v spoločnosti. Približne tretine na výsledku nezáleží alebo sa k nemu nevedia vyjadriť, čo je vzhľadom na mieru dopadu konfliktu na bezpečnosť a prosperitu krajiny veľmi vysoké číslo,“ dodáva M. Slosiarik.

Väčšiu mieru apatie sme pozorovali medzi mladšími generáciami. Na otázku odpovedalo „je mi to jedno“ 33% respondentov vo veku 18-34, 23% respondentov vo veku 35-54 a 19% respondentov starších ako 55 rokov.

Z hľadiska volebných preferencií sa v najväčšej miere k víťazstvu Ruska prikláňajú voliči hnutia Republika (55%). Silnejšia inklinácia k Rusku bola nameraná aj medzi voličmi strany SMER-SD (36%), kde sme zaznamenali ale aj väčšiu mieru apatie (34% odpovedalo „je mi to jedno“). Medzi voličmi ostatných sledovaných strán sa väčšia časť priklonila k víťazstvu Ukrajiny. Výsledky podľa volebných preferencií sú uvedené nižšie.

¹ <https://www.globsec.org/wp-content/uploads/2022/05/GLOBSEC-Trends-2022.pdf>

² <https://www.webnoviny.sk/slovaci-vidia-na-zaberoch-z-ukrajiny-zaplatenych-hercov-a-herecky-a-tretina-si-mysli-ze-vojinu-vyvolali-zapadne-mocnosti/>

V prípade možnosti dohody je väčšina za dohodu

Výrazný posun preferencií bolo možné pozorovať pri zmene možností odpovedí s pridaním položky „Dohodou bojujúcich strán“. V tomto prípade si väčšina respondentov vybrala dohodu. Aj pri takýchto možnostiach si však dvakrát viac respondentov vybralo víťazstvo Ukrajiny ako Ruska.³

„Preferencia dohody nad výhrou z ktorejkoľvek strán v dnešnej dobe nie je prekvapivá. V spoločnosti môžeme pozorovať istú únavu z témy vojny na Ukrajine, podobný trend sme videli aj v prípade pandémie COVID-19, kedy z chorých a obetí sa stali len čísla. Zároveň majú ľudia obavy z rastúcich cien energií a ďalších ekonomických dopadov vojny, takže v rámci zachovania osobného blahobytu či životnej úrovne si želajú čo najrýchlejšie ukončenie konfliktu. Už v [roku 2020](#) sme napríklad pozorovali, že väčšina respondentov na Slovensku bola ochotná vymeniť určité práva a slobody za iné ekonomické výhody,“ dodala Hajdu.

³ Alternatívne znenie otázky sme sa do výskumu rozhodli zaradiť preto, že pri tzv. kognitívnych rozhovoroch týkajúcich sa pôvodnej 10 stupňovej škály použitej v prieskume "Ako sa máte Slovensko" respondenti stred tejto škály interpretovali dvoma rôznymi spôsobmi - buď ako ľahostajnosť k výsledku vojny/ nezáujem o výsledok, alebo ako želanie si dohody bojujúcich strán. Zároveň sme v prieskume náhodne rozdelili vzorku na dve polovice a jednej polovici sme najskôr prečítali otázku s možnosťou odpovede "je mi to jedno" a následne otázku s možnosťou odpovede "dohodou". Druhej polovici vzorky sme otázky položili v opačnom poradí. Zistili sme, že poradie otázok nemalo na distribúciu odpovedí žiadny vplyv.

Ako by ste chceli, aby sa vojna na Ukrajine skončila? – výsledky podľa volebných preferencií

v %	Určite + asi radšej víťazstvom Ruska	Určite + asi radšej víťazstvom Ukrajiny	Je mi to jedno	Nevie, neodpovedali
Republika	55	21	14	10
SMER-SD	36	21	34	9
HLAS-SD	19	48	25	8
nevolíči	18	43	28	11
nerozhodnutí	14	42	27	17
SME RODINA	9	59	24	8
KDH	9	68	16	7
SaS	6	75	9	10
OĽANO	5	70	19	6
Progresívne Slovensko	4	83	9	4

Ako by ste chceli, aby sa vojna na Ukrajine skončila? – výsledky podľa volebných preferencií

v %	Víťazstvom Ruska	Víťazstvom Ukrajiny	Dohodou bojujúcich strán	Nevie, neodpovedali
Republika	29	18	53	0
SMER-SD	18	11	69	2
HLAS-SD	11	23	64	2
nerozhodnutí	9	24	59	8
KDH	8	41	51	0
nevolíči	7	21	67	5
SME RODINA	5	29	66	0
OĽANO	2	57	41	0
Progresívne Slovensko	2	57	41	0
SaS	2	48	50	0